

**Dialog dziecka z komputerem
w procesie nauki czytania
w języku obcym**

Konrad Juszczyk

**Dialog dziecka z komputerem
w procesie nauki czytania
w języku obcym**

Poznań 2023

Projekt okładki:
Wydawnictwo Rys

Recenzent:
prof. dr hab. Jadwiga Cieszyńska-Rożek

Copyright by:
Konrad Juszczyk

Copyright by:
Wydawnictwo Rys

Ilustracja na okładce została wygenerowana przez DALL-E.

Wydanie I
Poznań 2023

ISBN 978-83-68006-06-3

DOI 10.48226/978-83-68006-06-3

Wydanie:

Wydawnictwo Rys
ul. Kolejowa 41
62-070 Dąbrówka
tel. 600 44 55 80

e-mail: tomasz.paluszynski@wydawnictworys.com
www.wydawnictworys.com

Spis treści

Przedmowa.....	9
Podziękowania	11
1. Rola dialogu w rozwoju języka dziecka.....	13
1.1. Język jako przywilej ludzki.....	15
1.1.1. Nabywanie języka jest możliwe tylko do okresu krytycznego.....	15
1.1.2. Język jest jednakowy dla całego gatunku.....	17
1.1.3. Rozwój języka trudno spowolnić	17
1.1.4. Rozwój języka odbywa się zgodnie z pewną regułą i w regularnych sekwencjach.....	18
1.1.5. Język ma swoje podstawy w rozmaitych wyspecjalizowanych strukturach anatomicznych	19
1.1.6. Język powstaje z preadaptacyjnych zdolności obserwowanych już we wczesnym niemowlęctwie	19
1.2. Nabywanie a uczenie się języka.....	20
1.3. Teorie akwizycji języka.....	21
1.3.1. Podejście behawiorystyczne	21
1.3.2. Podejście natywistyczne	23
1.3.3. Podejście kognitywne (poznawcze).....	26
1.3.4. Podejścia komunikacyjne	32
1.3.4.1. Rozwój pragmatyczny u dzieci przedszkolnych i szkolnych	35
1.3.5. Podejście społeczno-interakcyjne.....	41
1.3.5.1. Epizody wspólnej uwagi.....	44
2. Nauczanie języka angielskiego jako języka obcego u polskich dzieci w wieku wczesnoszkolnym	57
2.1. Przegląd wybranych zaleceń programów nauczania języka angielskiego dla dzieci w wieku wczesnoszkolnym	61
2.1.1. Cele edukacyjne programów nauczania	62
2.1.2. Charakterystyka psychologiczna dziecka w wieku wczesnoszkolnym a zalecenia metodyczne dotyczące nauczania języka	63
2.1.3. Oczekiwany rozwój umiejętności językowych u dzieci w wieku wczesnoszkolnym.....	66
2.1.4. Przegląd zalecanych metod nauczania języka angielskiego dla dzieci.....	68
2.1.5. Możliwości wprowadzenia nauki czytania i pisania według programów nauczania.....	73

2.2. Omówienie techniki nauczania poszczególnych sprawności językowych	75
2.3. Sprawdzanie umiejętności związanych z czytaniem w nauce języka obcego u dzieci w wieku wczesnoszkolnym	78
3. Psycholingwistyczne aspekty pisma i czytania	83
3.1. Czynność czytania	87
3.2. Sposoby czytania	89
3.3. Modele czytania	92
3.3.1. Modele „oddolne”	93
3.3.2. Modele „odgórne”	98
3.3.3. Modele interakcyjne	99
3.3.4. Modele nabywania czytania Kirby i Frith	102
3.4. Proces nauki czytania – uczenie się percepcyjne	104
3.5. Dwie drogi przetwarzania	112
3.6. Neurobiologiczne podłoże czytania	113
3.7. Świadomość fonologiczna jako najistotniejszy czynnik skutecznej nauki czytania	122
3.8. Słuch fonemowy	133
3.9. Piśmienność i świadomość pisma	141
3.10. Zabawy językowe ćwiczące umiejętności czytania	146
3.11. Metody nauki czytania	151
4. Dialog dziecka z komputerem w edukacji	161
4.1. Rola komputera w edukacji	161
4.2. Komputer, który uczy	162
4.3. Komputer, który mówi	166
4.4. Konstruktywizm, czyli jak naucza komputer?	171
5. Badania własne nad dialogiem dziecka z komputerem podczas nauki czytania w języku obcym	179
5.1. Charakterystyka badanych dzieci i sprzętu komputerowego	192
5.2. Badania pilotażowe	193
5.3. Badania główne	195
5.4. Wyniki ćwiczeń typu <i>Tutors</i>	201
5.5. Tabele indywidualne	202
5.6. Wyniki wykonania ćwiczeń	210
5.7. Rusztowanie <i>Marni</i>	218
5.8. Wypowiedzi dzieci	222
5.9. Podsumowanie	225
Uwagi końcowe	229
Bibliografia	233